C/2026/3570

6.7.2026

POROČILO O DEJAVNOSTIH NADZORNEGA ODBORA OLAF ZA LETO 2025

(C/2026/3570)

Člani odbora

Marita SALGRĀVE
Predsednica nadzornega odbora (od 17. oktobra 2025)
Član odbora od 23. septembra 2022

Višji vodja, razvojna pobuda Mednarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucij, strokovne in ustrezne vrhovne revizijske institucije

Nekdanja članica Sveta in direktorica za revizijo, Vrhovna revizijska institucija, Latvija

Dušan STERLE
Član odbora od 28. marca 2022

Svetovalec ministra na stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji, Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve Republike Slovenije

Nekdanji direktor Urada Republike Slovenije za nadzor proračuna

Angelo Maria QUAGLINI
Član odbora od 23. septembra 2022

Sodnik Računskega sodišča, Italija

Maria STYLIANIDI
Članica odbora od 6. maja 2025

Odvetnica in docentka na Univerzi Frederick, Ciper

Andrei-Atila-Luca CHENDI
Član odbora od 1. oktobra 2025

Nekdanji direktor direktorata za nadzor (oddelek za boj proti goljufijam), Romunija

Teresa ANJINHO
Članica odbora od 23. septembra 2022 do 7. februarja 2025

Evropska varuhinja človekovih pravic, Strasbourg, Francija

Predgovor

Nadzorni odbor Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) je leta 2025 še naprej opravljal svoje delo v skladu s prednostnimi nalogami, določenimi v uredbi o uradu OLAF (Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013), ter svojo ustaljeno delovno prakso. Zlasti v drugi polovici leta je dejavnosti odbora zaznamovala tudi bela knjiga Evropske komisije o pregledu strukture za boj proti goljufijam, ki je sprožila širši razmislek o prihodnosti strukture EU za boj proti goljufijam.

Kot eden od akterjev v okviru te strukture je odbor dejavno spremljal in prispeval k tej razvijajoči se razpravi. Odbor meni, da je ta pobuda še posebej pomembna, saj goljufije in korupcija spodkopavajo zaupanje javnosti, izkrivljajo lojalno konkurenco in slabijo finančne temelje EU. Izboljšanje pravnega okvira in posodobitev načina delovanja sistema za boj proti goljufijam bi EU omogočila, da ostane korak pred vse bolj izpopolnjenimi tveganji goljufij, hkrati pa dodatno okrepila učinek delovanja urada OLAF in vlogo njegovega nadzornega odbora.

— Eden glavnih prispevkov odbora k pregledu strukture EU za boj proti goljufijam in osrednji poudarek njegovega dela v letu 2025 je bila celovita in neodvisna ocena uporabe ter učinka uredbe o uradu OLAF. Mnenje odbora o tej zadevi, tako kot vse njegovo delo, trdno temelji na dokazih. S preučevanjem spisov zadev urada OLAF in njegove preiskovalne prakse je odbor poskušal razumeti, kako je sistem deloval v praksi. Ob pojavu sistemskih izzivov odbor ni le preučeval posameznih primerov, temveč je ugotavljal tudi njihove temeljne vzroke. Tak pristop zagotavlja, da priporočila odbora obravnavajo temeljne vzroke ter dajejo smiselne usmeritve za krepitev okvira EU za boj proti goljufijam.

— Odbor je predlagal izboljšave pravnega okvira in operativnih praks s treh ključnih vidikov: (i) meje preiskav urada OLAF, vključno z njegovim mandatom in neodvisnostjo, (ii) izvajanje preiskav, vključno z njihovim trajanjem, procesnimi jamstvi in sodelovanjem z drugimi akterji v okviru strukture za boj proti goljufijam, ter (iii) učinkovitost in dodana vrednost priporočil urada OLAF.

— Leta 2025 se je odbor osredotočil tudi na drug ključni vidik okvira sodelovanja, in sicer na obveznost urada OLAF, da Evropskemu javnemu tožilstvu (EJT) poroča o sumu kaznivega ravnanja. V okviru analize se je preučilo, kako urad OLAF zbira in ocenjuje ustrezne informacije, preden se odloči, ali bo o zadevi poročal, ter ali se take odločitve sprejemajo neodvisno, brez nepotrebnega odlašanja in v popolni skladnosti z veljavnim pravnim okvirom. Analiza odbora je trenutno v fazi zaključevanja in bo predstavljena v mnenju, ki ga namerava odbor sprejeti v prvi polovici leta 2026.

— Poleg tega je odbor leta 2025 v skladu s svojo letno prakso in uredbo o uradu OLAF preučil predhodni predlog proračuna urada OLAF za leto 2026 ter sprejel ustrezno mnenje. Odbor je menil, da predhodni predlog proračuna urada OLAF za leto 2026 zagotavlja trdno podlago za to, da urad lahko izpolnjuje svoj mandat in naloge iz uredbe o uradu OLAF. Odbor je hkrati poudaril, da bi morala biti vsa nadaljnja zmanjšanja človeških virov v uradu OLAF predmet temeljite in skrbne ocene njihovega morebitnega vpliva na uspešnost urada OLAF in njegovo zmožnost opravljanja glavnih funkcij. Odbor je poudaril tudi pomen razvoja in uporabe orodij umetne inteligence za pospešitev odkrivanja in preprečevanja goljufij, ob tem pa opozoril, da bodo za podporo tem prizadevanjem potrebne dodatne naložbe v infrastrukturo informacijske tehnologije in specializirano strokovno znanje.

— Trajanje preiskav ostaja pomemben kazalnik učinkovitosti delovanja urada OLAF. Odbor je leta 2025 še naprej pozorno spremljal trajanje preiskav, pri čemer se je osredotočil predvsem na zadeve, ki trajajo več kot 36 mesecev. Odbor je preučil, ali so bile prekinitve pri izvajanju preiskovalne dejavnosti utemeljene, ali so bile dolgotrajne preiskave ustrezno prednostno obravnavane, da bi se pospešil njihov zaključek, ter ali je bilo celotno trajanje posamezne zadeve sorazmerno z njeno zahtevnostjo. Nadaljnje podrobnosti o ugotovitvah odbora so navedene v tem poročilu.

— Drug pomemben vidik dela odbora v letu 2025 je bila poglobljena ocena izvajanja priporočil, izdanih uradu OLAF v mnenjih odbora med letoma 2021 in 2024. Odbor je ugotovil, da je bilo 58 % njegovih priporočil uspešno izvedenih, 17 % delno izvedenih, 15 % pa zaradi spremenjenih okoliščin ni več veljavnih. V preostalih 10 % primerov je odbor menil, da so še vedno potrebni nadaljnji ukrepi urada OLAF.

— Odprta vprašanja se nanašajo predvsem na krepitev zmogljivosti urada OLAF za učinkovito upravljanje trajanja preiskav, pojasnitev obsega preiskav ter nadaljnji razvoj sodelovanja med uradom OLAF in EJT. Odbor hkrati priznava, da se v okviru tekočega pregleda strukture EU za boj proti goljufijam pričakujejo pomembni premiki. Nadaljnje podrobnosti o ugotovitvah odbora so navedene v tem poročilu.

Odbor je del leta 2025 deloval v zmanjšani sestavi zaradi odstopa Terese Anjinho februarja 2025 in predhodnega odstopa Thierryja Cretina julija 2024. Odbor je kljub začasnemu zmanjšanju števila članov še naprej opravljal svoje naloge. Odbor je znova začel delovati s polno petčlansko sestavo z imenovanjem Marie Stylianidi maja 2025 in Andreia-Atile-Luce Chendija oktobra 2025.

Na koncu bi se rada v imenu članov odbora zahvalila generalnemu direktorju urada OLAF za odprt in konstruktiven pristop v izmenjavi mnenj med odborom in uradom OLAF. Odbor želi izraziti tudi zadovoljstvo nad sodelovanjem z vršilko dolžnosti generalnega direktorja po odhodu prejšnjega generalnega direktorja. Prav tako bi se rada zahvalila za dragoceno podporo sekretariata pod vodstvom njegove vršilke dolžnosti, katere strokovnost in predanost sta močno prispevali k delu odbora. Odbor pozdravlja konstruktivno sodelovanje svojih institucionalnih partnerjev v celotni strukturi EU za boj proti goljufijam, saj je učinkovita zaščita finančnih interesov EU navsezadnje odvisna od skupne moči celotnega sistema.

Marita Salgrāve
Predsednica nadzornega odbora

Kazalo

		Stran
Predgovor		2
Kazalo		5
1.	O odboru	5
2.	Dejavnosti spremljanja	6
2.1	Mnenje št. 1/2025 o notranjih preiskavah urada OLAF v zvezi z nadlegovanjem v institucijah, organih, uradih in agencijah EU	6
2.2	Mnenje št. 2/2025 o predhodnem predlogu proračuna urada OLAF za leto 2026	7
2.3	Osnutek mnenja, priložen poročilu Komisije o oceni uredbe o uradu OLAF	8
2.4	Spremljanje obveznosti urada OLAF, da EJT poroča o sumu kaznivega ravnanja	9
2.5	Spremljanje trajanja preiskav urada OLAF	10
2.5.1	Poročila o preiskavah, ki trajajo več kot 12 mesecev, ki jih je odbor prejel v letu 2025	11
2.5.2	Preiskave urada OLAF, ki so v letu 2025 trajale več kot 36 mesecev	13
2.6	Spremljanje izvajanja priporočil nadzornega odbora urada OLAF	17
2.7	Spremljanje posameznih pritožb, predloženih uradu OLAF	19
3.	Sodelovanje	19
3.1	Sodelovanje z uradom OLAF	19
3.2	Odnosi z deležniki	20
4.	Upravljanje in viri	21
4.1	Delovne metode nadzornega odbora	21
4.2	Sekretariat	21
4.3	Proračunske zadeve	22

1. **O odboru**

1. Nadzorni odbor Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) (v nadaljnjem besedilu: odbor) je neodvisen organ, ustanovljen z Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o uradu OLAF), da bi z rednim spremljanjem izvajanja preiskovalne funkcije urada OLAF krepil in zagotavljal njegovo neodvisnost.

2. Odbor sestavlja pet neodvisnih zunanjih strokovnjakov (v nadaljnjem besedilu: člani), ki jih za petletno obdobje soglasno imenujejo Evropski parlament, Svet in Evropska komisija ([2]). Člani so pri opravljanju svoje vloge popolnoma neodvisni in ne smejo zahtevati ali sprejemati navodil od nobene vlade ali institucije, organa, urada ali agencije EU. Člani odbora svoje naloge opravljajo nepoklicno, pri njihovem delu pa jih podpira stalno delujoč sekretariat, ki ga zagotovi Komisija in ki deluje pod neposredno pristojnostjo odbora, neodvisno od Komisije, urada OLAF ali katerega koli drugega organa. Sekretariat ima ključno vlogo pri olajševanju in podpiranju nalog odbora v zvezi s spremljanjem.

3. Glede na naravo preiskav urada OLAF zoper sklep generalnega direktorja urada OLAF o začetku ali koncu preiskave ni mogoče vložiti pravnih sredstev pri sodiščih EU ([3]). To pomeni, da ima odbor skupaj z nadzornico za procesna jamstva (ki obravnava pritožbe proti uradu OLAF zaradi nespoštovanja procesnih jamstev) in pravili, ki se uporabljajo za preiskave ([4]), ključno vlogo kot neodvisen organ, ki sta mu zaupana nadzor in pregled nad tem, kako urad OLAF izvaja svoje preiskave. Zaradi tega ima odbor privilegiran položaj, saj s svojim delovanjem institucijam EU omogoča vpogled v delovanje urada OLAF in zagotavlja, da urad OLAF deluje zakonito in ob upoštevanju veljavnih procesnih jamstev.

4. V skladu z uredbo o uradu OLAF ima odbor trojno vlogo: (i) redno spremljanje preiskovalne funkcije urada OLAF, (ii) zagotavljanje pomoči generalnemu direktorju urada OLAF pri izvrševanju njegovih pristojnosti in (iii) poročanje institucijam EU.

5. Natančneje, z rednim spremljanjem preiskav urada OLAF odbor poskuša zagotoviti:

   (i) da ni zunanjega vmešavanja v preiskovalno funkcijo urada OLAF;

   (ii) da so vse ustrezne odločitve generalnega direktorja sprejete v skladu z načeloma zakonitosti in nepristranskosti ter so skladne z Listino Evropske unije ([5]) o temeljnih pravicah in procesnimi jamstvi, kot so določena v uredbi o uradu OLAF.

6. Delo odbora vključuje naslavljanje **mnenj** na generalnega direktorja urada OLAF in, če je primerno, **priporočil** glede preiskovalnega dela urada OLAF, trajanja njegovih preiskav in virov, ki jih urad OLAF potrebuje za izvajanje preiskav. Odbor prav tako oblikuje **pripombe** ([6]) o osnutku smernic urada OLAF o preiskovalnih postopkih ([7]). Odbor z izdajanjem mnenj in priporočil nikoli ne posega v tekoče preiskave urada OLAF.

([1]) Člen 15(2) Uredbe (EU) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU, Euratom) 2016/2030 in Uredbo (EU, Euratom) 2020/2223. Prečiščena različica je na voljo na naslovu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:02013R0883-20210117.

([2]) Da se ohranijo izkušnje, pridobljene v okviru delovanja odbora, se člani zamenjujejo izmenično, v skladu z uredbo o uradu OLAF.

([3]) Sklep Splošnega sodišča z dne 12. novembra 2018, Stichting Against Child Trafficking/Komisija, T-658/17, ECLI:EU:T:2018:799.

([4]) Glej člen 9a(8) uredbe o uradu OLAF.

([5]) Listina Evropske unije o temeljnih pravicah (UL C 326, 26.10.2012, str. 391) je na voljo na naslovu: https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf.

([6]) Glej člen 17(8) uredbe o uradu OLAF.

([7]) Smernice o preiskovalnih postopkih za uslužbence urada OLAF, ki veljajo od 1. januarja 2026, so na voljo na naslovu: https://anti-fraud.ec.europa.eu/document/download/e1994c22-7d58-4e61-8d34-0937a0be8f98_en?filename=gips-2026_en.pdf.

2. **Dejavnosti spremljanja**

7. Na podlagi člena 15 uredbe o uradu OLAF je odbor v letu poročanja na generalnega direktorja urada OLAF naslovil dve mnenji, in sicer Mnenje št. 1/2025 ([8]), objavljeno 6. februarja 2025. in Mnenje št. 2/2025 ([9]), objavljeno 2. junija 2025 ([10]). V teh mnenjih je podanih več priporočil. Odbor je še naprej spremljal trajanje preiskav urada OLAF in uporabo procesnih jamstev. Odbor je v obdobju poročanja opravil tudi celovito oceno ravni izvajanja svojih že izdanih priporočil s strani urada OLAF.

8. Poleg navedenih dejavnosti spremljanja in mnenj, objavljenih leta 2025, je odbor v letu poročanja odobril osnutek mnenja, ki je bil objavljen 21. januarja 2026 (Mnenje št. 1/2026) ([11]). Odbor je pripravljal tudi dodatno mnenje, predvideno za sprejetje in objavo v prvi polovici leta 2026.

2.1 ***Mnenje št. 1/2025 o notranjih preiskavah urada OLAF v zvezi z nadlegovanjem v institucijah, organih, uradih in agencijah EU***

9. Generalni direktor urada OLAF je leta 2022 nadzorni odbor obvestil o nekaterih težavah, s katerimi se je urad OLAF srečal v številnih primerih, povezanih z notranjimi preiskavami nadlegovanja, in ki bi lahko ogrozile njegovo neodvisnost.

10. Na podlagi prejetih informacij se je odbor odločil izdati mnenje, s katerim je pojasnil vlogo in pooblastila urada OLAF pri preiskovanju neprimernega vedenja in nadlegovanja v institucijah, organih, uradih in agencijah EU. Odbor je v tem okviru preučil dodano vrednost, ki so jo te preiskave prinesle v boju proti nadlegovanju in podobnemu nedopustnemu ravnanju uradnikov EU in članov institucij, organov, uradov in agencij. V analizo je bil zajet vzorec 29 zadev urada OLAF (9 zaključenih preiskav in 20 opuščenih zadev), obravnavanih v obdobju 2018–2023.

11. Odbor je decembra 2024 odobril osnutek svojega mnenja, ki je bil uradno sprejet in objavljen januarja 2025. Odbor je v letnem poročilu za leto 2024 podal poglobljeno analizo glavne vsebine mnenja. V nadaljevanju so povzete glavne ugotovitve.

12. Odbor je ugotovil, da je bilo po sodbi v zadevi Dalli ([12]) potrjeno, da je urad OLAF na podlagi člena 1(4) uredbe o uradu OLAF pristojen za izvajanje notranjih preiskav resnih zadev v zvezi z opravljanjem poklicnih dolžnosti uslužbencev in članov institucij, organov, uradov in agencij EU, ne glede na finančni vpliv.

13. Pregled zadev je pokazal, da urad OLAF običajno ne preiskuje dejstev, ki zadevajo uradnike ali srednje vodstvo, če lahko institucije, organi, uradi ali agencije EU same izvedejo učinkovito preiskavo, temveč jim zadevo prepusti na podlagi člena 5(6). Vendar pa zaradi zagotavljanja neodvisnosti urad OLAF preiskuje obtožbe zoper višje uslužbence ali člane institucij, organov, uradov ali agencij EU. Odbor je ugotovil, da je način, kako urad OLAF obravnava pritožbe zaradi nadlegovanja, v skladu z njegovim mandatom, kar zagotavlja dodatno nepristranskost v zadevah, ki vključujejo visoke uradnike. Notranje preiskave institucij, organov, uradov in agencij EU so lahko pomanjkljive z vidika objektivnosti ali virov, poleg tega pa lahko pomenijo tveganje izgube ugleda.

([8]) Mnenje št. 1/2025 nadzornega odbora o notranjih preiskavah urada OLAF v zvezi z nadlegovanjem v institucijah, organih, uradih in agencijah EU.

([9]) Mnenje št. 2/2025 nadzornega odbora o predhodnem predlogu proračuna urada OLAF za leto 2026.

([10]) Vsa sprejeta mnenja in letna poročila, navedena v tem dokumentu, so na voljo na spletišču nadzornega odbora: Mnenja in poročila – Nadzorni odbor urada OLAF – Evropska unija.

([11]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, priloženo poročilu Komisije o oceni uporabe in učinka uredbe o uradu OLAF.

([12]) Sodba z dne 6. junija 2019, Dalli/Komisija, T-399/17, ECLI:EU:T:2019:384, potrjena s sodbo z dne 25. februarja 2021, Dalli/Komisija, C-615/19P, ECLI:EU:C:2021:133. V tej prelomni sodbi je Sodišče izrecno preučilo vprašanje pristojnosti urada OLAF za izvajanje notranjih preiskav, ki ne vplivajo na finančne interese EU. Sodišče je v točki 62 sodbe sklenilo, da „neobstoj vpliva na finančne interese Unije uradu OLAF ne preprečuje uvedbe preiskave.".

14. Čeprav je večina institucij, organov, uradov in agencij EU sodelovala z uradom OLAF, je v dveh zadevah prišlo do odpora, ki je povzročil zamude v preiskavah. Odbor je poudaril, da morajo institucije, organi, uradi in agencije EU po tem, ko urad OLAF začne preiskavo, v celoti sodelovati in se izogibati vzporednim preiskavam, saj neupoštevanje te obveznosti pomeni kršitev veljavnega pravnega okvira in spodkopava neodvisnost urada OLAF.

2.2 *Mnenje št. 2/2025 o predhodnem predlogu proračuna urada OLAF za leto 2026*

15. Odbor vsako leto sprejme mnenje o predhodnem predlogu proračuna urada OLAF, s katerim institucijam EU zagotovi, da predlog proračuna ohranja neodvisnost preiskovalne funkcije urada OLAF. Natančneje, v mnenju odbora se preuči, ali ima urad OLAF dovolj finančnih in človeških virov za okrepitev boja proti goljufijam, korupciji in vsem drugim nezakonitim dejavnostim ter za učinkovito izvajanje dodeljenih nalog.

16. Odbor je 2. junija 2025 izdal Mnenje št. 2/2025 o predhodnem predlogu proračuna urada OLAF za leto 2026. V tem mnenju je bilo ugotovljeno, da se je predhodni proračun urada OLAF v primerjavi z letom 2025 povečal za 3,8 %. Predlagana povečanja nekaterih proračunskih vrstic so bila ustrezno utemeljena in skladna s smernicami Komisije za pripravo predloga proračuna urada OLAF za leto 2026.

17. Odhodki za zaposlene so bili glavni stroškovni dejavnik in so predstavljali več kot 72 % celotnega proračuna. Odbor je ugotovil, da se je kadrovski načrt urada OLAF za leto 2026 v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšal za 6 delovnih mest, tako da je v njem predvidenih 310 delovnih mest. To zmanjšanje je posledica modela linearnega prispevka, uvedenega za vse službe Komisije, da bi se omogočila prihodnja prerazporeditev delovnih mest iz kadrovskega načrta na prednostna področja. Glede na to zadnje zmanjšanje kadrovskega načrta urada OLAF in dejstvo, da se je moral urad OLAF od leta 2018 odpovedati skupaj 47 delovnim mestom, je odbor poudaril, da bi bilo treba vsako nadaljnje zmanjšanje človeških virov urada OLAF skrbno oceniti.

18. V zvezi s proračunsko vrstico urada OLAF za „stroške službenih potovanj in reprezentančne stroške“ je odbor ugotovil, da bo ta ostala na isti ravni kot leta 2025, s čimer se bo v veliki meri ohranila bistvena zmožnost urada OLAF, da v okviru svojih preiskav izvaja preglede na kraju samem v EU in zunaj nje.

19. Proračun urada OLAF za „informacijsko in komunikacijsko tehnologijo“ se je povečal za 100 000 EUR, kar pomeni 1,76-odstotno povečanje glede na raven iz leta 2025. Odbor je ugotovil, da bo povečanje namenjeno predvsem kritju stroškov, povezanih s postopki reorganizacije.

20. Odbor je kot pomembno značilnost proračuna urada OLAF poudaril njegovo medsebojno povezano strukturo, ki omogoča „notranje“ proračunske prerazporeditve med različnimi proračunskimi vrsticami, za kar mu ni treba zaprositi za dovoljenje proračunskega organa EU. Ta možnost je uradu OLAF omogočila, da se odzove na nepredvidene dogodke in izzive v preteklosti ter upravlja svoj proračun z večjo stopnjo prožnosti kot drugi generalni direktorati Komisije. Odbor je vedno podpiral samostojnost urada OLAF pri upravljanju proračuna kot dodatno (proračunsko) jamstvo za njegovo neodvisnost.

21. Kljub temu je odbor poudaril, kako pomembno je, da urad OLAF vedno upravlja svoj proračun tako, da čim bolj spoštuje splošna proračunska načela iz členov 6 do 38 uredbe o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun EU ([13]), vključno z načeloma preglednosti in specifikacije.

22. Odbor je ugotovil, da je bil predhodni predlog proračuna urada OLAF za leto 2026 v skladu s proračunskimi predlogi Komisije za pripravo predloga proračuna Komisije za leto 2026. Vendar je odbor poudaril tudi pomen zagotovitve, da urad OLAF ohrani zadostno število zaposlenih za izpolnjevanje svojega mandata in da so človeški viri usklajeni z njegovimi operativnimi potrebami. Nazadnje je opozoril na dejstvo, da bosta razvoj in uvajanje orodij umetne inteligence, ki so bistvena za prihodnost odkrivanja in preprečevanja goljufij, zahtevala dodatne naložbe v infrastrukturo informacijske tehnologije in strokovno znanje.

([13]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

2.3 ***Osnutek mnenja, priložen poročilu Komisije o oceni uredbe o uradu OLAF***

23. Člen 19(1) uredbe o uradu OLAF Komisiji nalaga, da izvede celovito oceno „uporabe in učinka“ uredbe o uradu OLAF, „zlasti kar zadeva uspešnost in učinkovitost sodelovanja med uradom OLAF in EJT“. V skladu s členom 19(1) mora odbor predložiti ločeno, neodvisno mnenje, ki se priloži poročilu Komisije o oceni.

24. Aprila 2024 je generalni direktor urada OLAF obvestil odbor, da je urad OLAF kot služba Komisije, pristojna za razvoj politike boja proti goljufijam, začel postopek ocenjevanja uredbe o uradu OLAF. V tem okviru je bil Odbor zaprošen, da poda svoje mnenje.

25. Odbor je osnutek svojega mnenja odobril decembra 2025, uradno pa ga je sprejel januarja 2026 ([14]).

26. Odbor je v svojem mnenju izvedel celovito in neodvisno oceno uporabe in učinka uredbe o uradu OLAF na podlagi svojih edinstvenih izkušenj s spremljanjem. Po eni strani se je odbor oprl na uradna mnenja, ugotovitve, podprte z dokazi, in priporočila, ki jih je oblikoval že prej. Po drugi strani je navedel stališča in predloge, ki uradu OLAF še niso bili uradno predstavljeni ter temeljijo na neposrednih dokazih ali sekundarnih informacijah, ki jih je zagotovil urad OLAF.

27. Odbor je najprej analiziral in ocenil ključne spremembe uredbe o uradu OLAF, uvedene z (i) Uredbo 2016/2030, ki je okrepila neodvisnost in delovanje nadzornega odbora s tem, da je njegov sekretariat zaupala Komisiji ([15]), in (ii) Uredbo 2020/2223 ([16]), ki je uskladila delovanje urada OLAF z delovanjem EJT ter uvedla pomembne postopkovne in operativne izboljšave. Nato je odbor obravnaval uredbo o uradu OLAF v celoti in podal pripombe ne le glede določb, uvedenih s spremembami iz let 2016 in 2020, temveč tudi glede vidikov uredbe, ki so jih te spremembe pustile nespremenjene. Nazadnje je odbor, kadar koli je v veljavni spremenjeni uredbi o uradu OLAF ugotovil slabosti in pomanjkljivosti, predložil konkretne predloge za okrepitev in pojasnitev zadevnih določb.

28. Na podlagi analize je odbor oblikoval predloge glede več določb z vidika morebitne revizije po ocenjevanju. Ti predlogi so bili razvrščeni v štiri tematska področja. Prvič, obravnavane so bile meje preiskav urada OLAF, kar je vključevalo vprašanja, ki se običajno pojavijo v začetni fazi preiskav ([17]). Drugič, obravnavani so bili nekateri pomembni vidiki, značilni za izvajanje preiskav urada OLAF, od procesnih jamstev do sodelovanja med uradom OLAF in EJT ([18]). Tretjič, predstavljena so bila stališča in predlogi glede vrednosti poročila urada OLAF in nadaljnjega ukrepanja v zvezi z njim ([19]). Četrtič, podane so bile pripombe in predlogi glede delovanja nadzornega odbora ([20]).

29. Odbor je v zvezi z vprašanjem **meja preiskav urada OLAF** ponovil, da je treba ob upoštevanju prelomne sodbe v zadevi Dalli pojasniti obseg mandata urada OLAF. Po mnenju odbora je urad OLAF na podlagi veljavnega pravnega okvira, kot ga razlaga ustrezna sodna praksa, pooblaščen za preiskovanje ne le zadev, povezanih z zaščito finančnih interesov EU, temveč tudi zadev, ki presegajo zaščito finančnih interesov EU ([21]). Poleg tega je bila

([14]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, priloženo poročilu Komisije o oceni uporabe in učinka uredbe o uradu OLAF.

([15]) Uredba (EU, Euratom) 2016/2030 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 glede sekretariata nadzornega odbora Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), UL L 317, 23.11.2016, str. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/2030/oj).

([16]) Uredba (EU, Euratom) 2020/2223 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. decembra 2020 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 glede sodelovanja z Evropskim javnim tožilstvom in učinkovitosti preiskav Evropskega urada za boj proti goljufijam (UL L 437, 28.12.2020, str. 49, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2223/oj).

([17]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, poglavje 3.1.

([18]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, poglavje 3.2.

([19]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, poglavje 3.3.

([20]) Mnenje št. 1/2026 nadzornega odbora, poglavje 3.4.

([21]) Odbor je to stališče že izrazil v Mnenju št. 4/2024 in Mnenju št. 1/2025.

v mnenju posebej poudarjena morebitna nadaljnja razširitev mandata urada OLAF na druga področja, kar odraža vse večje priznavanje njegovega specializiranega strokovnega znanja in dodane vrednosti pri obravnavanju zapletenih zadev, ki vključujejo več jurisdikcij. V ta namen je odbor opozoril, da bi lahko v uredbo ponovno uvedli strukturiran sistem za določanje prednostnih nalog pri preiskavah urada OLAF. Odbor je poudaril tudi pomen ohranitve operativne neodvisnosti urada OLAF, zlasti v zvezi z jasno opredeljenim postopkom prenosa pooblastil generalnega direktorja urada OLAF. Poleg tega je poudaril pomen tega, da uredba vsebuje jasne opredelitve pojmov, kot je „dovolj utemeljen sum“, in da se v člen 5 spremenjene uredbe o uradu OLAF (Začetek preiskave) uvede opredelitev „obsega preiskave“.

30. Odbor je glede večplastnega vprašanja **izvajanja preiskav urada OLAF** podal več pripomb. Med drugim je odbor predlagal, da se v uredbi o uradu OLAF izrecno navede, da morajo biti preiskave zaključene „v razumnem roku“ in da mora generalni direktor urada OLAF pri zadevah, ki trajajo več kot 24 mesecev, sprejeti uradno odločitev o nadaljnjem ukrepanju. Odbor je predlagal tudi ponovno preučitev določbe, po kateri se mnenje skupine za pregled o zaključku preiskave „priloži končnemu poročilu o preiskavi“, da bi se zagotovilo, da to ostane notranji dokument, njegovi sklepi pa bi se po potrebi sporočili le zunanjim prejemnikom. V zvezi s sodelovanjem med uradom OLAF in EJT je odbor menil, da bi dodatne smernice glede pojma „očitno neutemeljene obtožbe“ iz člena 12c(3) zagotovile večjo jasnost, kar bi prispevalo k doslednejšemu sodelovanju med organoma. V zvezi s procesnimi jamstvi je odbor podal predloge za odpravo nepotrebnega različnega obravnavanja oseb, na katere se nanašajo notranje in zunanje preiskave, ter za zagotovitev polnega učinka procesnih jamstev, ki so že določena v uredbi o uradu OLAF.

31. Odbor je obravnaval tudi ključno vprašanje, o katerem se že dolgo razpravlja, in sicer **vrednost priporočil urada OLAF in nadaljnje ukrepanje v zvezi z njimi**. V zvezi s tem je odbor ugotovil, da bi sprememba splošne pravne vrednosti poročil urada OLAF sicer zahtevala temeljit razmislek, vendar bi bilo mogoče predvideti močnejšo vključenost urada OLAF v izterjavo sredstev, zlasti kar zadeva finančna priporočila. Odbor je predlagal tudi okrepitev mehanizmov, ki so trenutno določeni v členu 11 uredbe o uradu OLAF, da bi se pravna podlaga uskladila z obstoječimi praksami spremljanja in poročanja. Da bi se stopnja nadaljnjih ukrepov še izboljšala, je odbor predlagal tudi razširitev vloge služb za usklajevanje boja proti goljufijam, tako da bi zajemale tudi nadaljnje ukrepanje v zvezi s priporočili urada OLAF.

32. Nazadnje je mnenje vsebovalo tudi nekaj predlogov glede **delovanja nadzornega odbora**. V zvezi s tem je odbor zaradi zaščite svojega neodvisnega in nepristranskega delovanja predlagal nekatera pojasnila v členu 15 uredbe o uradu OLAF, pri čemer je predlagal, da se v uredbi določi neposreden elektronski dostop do ustreznih delov sistema za vodenje zadev urada OLAF (OCM). Odbor je predlagal tudi manjše zakonodajne spremembe, da bi se pri ocenjevanju skladnosti urada OLAF s procesnimi jamstvi zagotovilo potrebno dopolnjevanje med nadzornikom za procesna jamstva in nadzornim odborom.

2.4 *Spremljanje obveznosti urada OLAF, da EJT poroča o sumu kaznivega ravnanja*

33. V skladu z veljavnim pravnim okvirom imata urad OLAF in EJT dopolnilni vlogi pri zaščiti finančnih interesov EU. Natančneje, v spremenjeni uredbi o uradu OLAF je določeno, da morata EJT in urad OLAF vzpostaviti in ohranjati tesno sodelovanje, namenjeno zagotavljanju dopolnjevanja njunih zadevnih mandatov in, kadar je to ustrezno, usklajevanju njunih ukrepov. V skladu s spremenjeno uredbo o uradu OLAF bi moral „odnos med uradom OLAF in EJT prispevati k zagotavljanju, da se za zaščito finančnih interesov Unije uporabijo vsa sredstva“ ([22]).

34. Odbor vedno znova izraža veliko zanimanje za razumevanje, kako je novi pravni okvir, uveden z uredbo o EJT in spremenjeno uredbo o uradu OLAF, vplival na preiskovalne dejavnosti urada OLAF in, splošneje, kako se v praksi izvaja sodelovanje med uradom OLAF in EJT. Odbor meni, da je pravilno izvajanje mehanizmov sodelovanja med organoma pomemben sestavni del operativne neodvisnosti in dobrega delovanja urada OLAF. V tem okviru odbor spremljanje njunega sodelovanja šteje za bistveni del svojega mandata in delovnega programa.

([22]) Uvodna izjava 4 Uredbe 2020/2223.

35. Februarja 2024 je odbor v skladu s to prednostno nalogo podal svoje prvo mnenje o dopolnilnih preiskavah, ki jih izvaja urad OLAF ([23]). Odbor je v svojih sklepih pohvalil EJT in urad OLAF za njuno konstruktivno sodelovanje pri zagotavljanju delovanja tega mehanizma. Glede na spreminjajočo se naravo dopolnilnih preiskav je odbor še naprej spremljal dopolnilne preiskave, ki jih je urad OLAF izvajal v letu 2024, in kako so se pri tem upoštevala njegova priporočila ([24]).

36. Odbor se je leta 2025 osredotočil na še en ključni vidik okvira sodelovanja, in sicer na obveznost urada OLAF, da EJT poroča o sumu kaznivega ravnanja. Ta obveznost ima, tako kot obveznost urada OLAF, da v zadevah, ki so v pristojnosti EJT, preiskave ustavi ali jih dopolni, neposreden vpliv na preiskovalne funkcije urada OLAF. Odbor želi s spremljanjem izvajanja te obveznosti poročanja okrepiti preiskovalno neodvisnost urada OLAF. Analiza se je osredotočila na preverjanje naslednjega: (i) kako urad OLAF zbira, obravnava in analizira vse ustrezne informacije, preden se odloči, ali bo o zadevi poročal EJT, (ii) da na izvajanje preiskovalnih funkcij urada OLAF ne vpliva nobeno zunanje vmešavanje, (iii) da se odločitve urada OLAF sprejemajo nepristransko in brez nepotrebnega odlašanja ter (iv) da so ukrepi urada OLAF v celoti skladni z veljavnim pravnim okvirom.

37. V tem okviru in v skladu z zadnjo alineo člena 15(1) uredbe o uradu OLAF ter členoma 12 in 13 delovnih dogovorov med uradom OLAF in nadzornim odborom ([25]) je imel odbor dostop do ustreznih spisov zadev v zvezi z: (i) vzorcem 25 zadev, opuščenih zaradi pristojnosti EJT, (ii) 9 zaključenimi zadevami, ki so bile prvotno posredovane EJT, vendar jih EJT ni prevzelo, in (iii) 14 zadevami, ustavljenimi zaradi pristojnosti EJT. Odbor je izbral in analiziral tudi: (iv) vzorec 20 zaključenih preiskav, ki EJT niso bile sporočene, izbranih na podlagi naslednjih meril: (a) zadeve, pri katerih je EJT po zaključku preiskave urada OLAF naknadno zahtevalo informacije, povezane z zadevo, (b) zadeve, ki so se nanašale na vprašanja, povezana z mehanizmom za okrevanje in odpornost (RRF), in (c) zadeve, ki zagotavljajo ustrezno zastopanost vseh preiskovalnih enot, tako da sta v obseg ocene spadali vsaj dve zadevi iz vsake preiskovalne enote urada OLAF.

38. Analiza odbora še poteka. Ugotovitve tega dela bodo skupaj z morebitnimi priporočili predstavljene v posebnem mnenju, ki ga namerava odbor sprejeti v prvi polovici leta 2026.

2.5 *Spremljanje trajanja preiskav urada OLAF*

39. Člen 7(8) in člen 15(1) uredbe o uradu OLAF sta pravna podlaga za to, da odbor izvede analizo preiskav, ki trajajo več kot 12 mesecev, da se zagotovi, da se preiskave urada OLAF izvajajo neprekinjeno ter v obdobju, ki je sorazmerno z njihovimi okoliščinami in zahtevnostjo.

40. Odbor z rednim spremljanjem trajanja preiskav urada OLAF in razlogov za morebitne nepotrebne zamude preverja, da ne prihaja do zunanjega ali notranjega vmešavanja v nepristransko vodenje preiskav. Dolgotrajne preiskave, ki jih ni mogoče utemeljiti, imajo lahko resne negativne posledice za: (i) procesne pravice zadevnih oseb in/ali (ii) nadaljevanje preiskave. Odbor s spremljanjem trajanja preiskav preverja tudi, ali se človeški in finančni viri, dodeljeni uradu OLAF, uporabljajo učinkovito.

([23]) Mnenje št. 1/2024 o dopolnilnih preiskavah urada OLAF in EJT.
([24]) Glej letno poročilo o dejavnostih nadzornega odbora za leto 2024, oddelek 2.1.
([25]) V skladu z delovnimi dogovori med uradom OLAF in nadzornim odborom, podpisanimi 21. oktobra 2021, urad OLAF odboru podeljuje pravice neposrednega dostopa do delov svojega sistema OCM, da bi nadzornemu odboru omogočil opravljanje dejavnosti spremljanja na podlagi Uredbe 883/2013. Člena 12 in 13 delovnih dogovorov določata načela tega dostopa.

41. Odbor meni, da je trajanje preiskav pomemben kazalnik učinkovitosti delovanja urada OLAF in da je v preteklih letih tej zadevi posvečal posebno pozornost. Odbor je v svojem prejšnjem mnenju ([26]) ugotovil nekatere pomanjkljivosti, na podlagi katerih so bila podana številna priporočila generalnemu direktorju urada OLAF.

42. V svojem Mnenju št. 3/2024 o osnutku novih smernic o preiskovalnih postopkih ([27]) je odbor pozdravil napredek, ki ga je urad OLAF dosegel pri upravljanju trajanja svojih preiskav. Odbor je poudaril tudi pomembnost smernic o preiskovalnih postopkih, ki preiskovalcem zagotavljajo jasna navodila za preprečevanje neupravičenih obdobij nedejavnosti med preiskovalnim postopkom in za odpravljanje težave nesorazmerno dolgotrajnih preiskav. Odbor ugotavlja, da je urad OLAF te pripombe upošteval in priporočila odbora delno vključil v končno različico smernic o preiskovalnih postopkih, ki so začele veljati 1. januarja 2026 ([28]).

43. Natančneje, v smernicah o preiskovalnih postopkih so bila v celoti ali v največji možni meri upoštevana številna priporočila odbora glede trajanja preiskav urada OLAF ([29]), postopka odločanja v preiskavah ([30]), opredelitve in sprememb obsega preiskav ([31]), faze izbire ([32]), pravic zadevnih oseb ([33]), terminologije v zvezi s snemanjem telefonskih pogovorov ([34]), razvrstitve preiskav ([35]) ter notranjih svetovalnih in nadzornih postopkov ([36]). Odbor pozdravlja tudi novo določbo v smernicah o preiskovalnih postopkih glede delovnih načrtov, ki jih je treba pripraviti ob začetku preiskave in po potrebi posodobiti ter morajo vključevati sklice na rešitve in ukrepe za odpravo težav ([37]).

44. Odbor je v obdobju poročanja tako kot vsako leto od urada OLAF prejel informacije o preiskavah, ki trajajo več kot 12 mesecev. Da bi bolje razumel, kako je urad OLAF upravljal trajanje svojih preiskav in kako je spoštoval splošno načelo sorazmernosti, tudi ob upoštevanju predhodno oblikovanih priporočil, je odbor izvedel oceno, osredotočeno na preiskave, ki trajajo več kot 36 mesecev (glej oddelek 2.5.2).

2.5.1 *Poročila o preiskavah, ki trajajo več kot 12 mesecev, ki jih je odbor prejel v letu 2025*

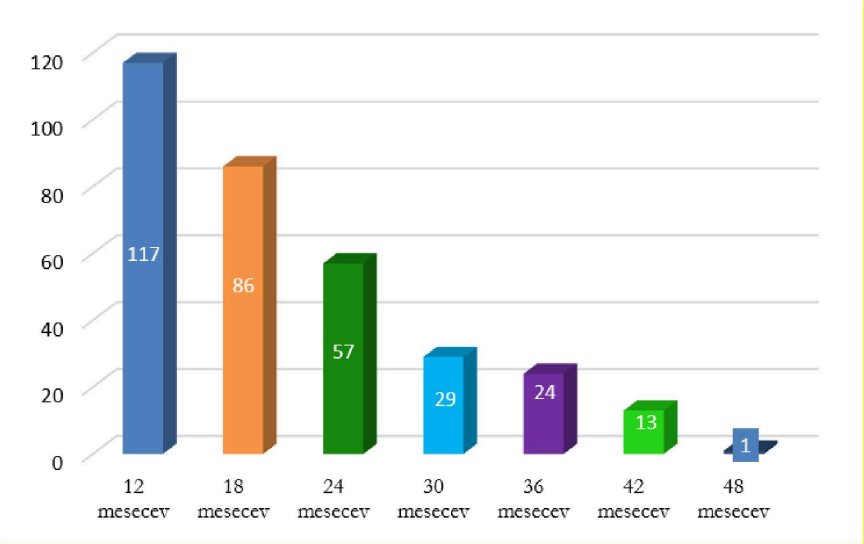
45. Če preiskave ni mogoče zaključiti v 12 mesecih od njenega začetka, mora v skladu s členom 7(8) uredbe o uradu OLAF ([38]) generalni direktor urada OLAF po poteku teh 12 mesecev in nato vsakih šest mesecev uradno poročati odboru. V teh poročilih generalni direktor urada OLAF navede razloge, zakaj preiskava ostaja odprta, ter po potrebi ([39]) popravne ukrepe, ki jih je treba sprejeti za pospešitev preiskav, in pričakovani časovni okvir za njihovo dokončanje.

([26]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora o analizi preiskav urada OLAF, ki so v letu 2019 trajale več kot 36 mesecev.
([27]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora o smernicah urada OLAF o preiskovalnih postopkih.
([28]) Za več podrobnosti glej oddelek 2.6 „Spremljanje izvajanja priporočil nadzornega odbora urada OLAF“ v nadaljevanju.
([29]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.1(vii) in (viii).
([30]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.2(i), (ii), (iii), (vii) in (viii).
([31]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.3(i) in (iv).
([32]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.4(i) in (vi).
([33]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.5(iii) in (iv).
([34]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočilo I.6.
([35]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.7(i) in (ii).
([36]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.8(i) in (ii).
([37]) Mnenje št. 3/2024 nadzornega odbora, priporočila I.1(vi) in I.9.
([38]) Člen 7(8) Uredbe št. 883/2013 določa: „Če preiskave ni mogoče zaključiti v 12 mesecih od njenega začetka, generalni direktor po poteku teh 12 mesecev in nato vsakih šest mesecev poroča nadzornemu odboru, pri čemer navede razloge in po potrebi predvidene popravne ukrepe za pospešitev preiskave“.
([39]) Besedilo „po potrebi“ je bilo v besedilo člena 7(8) uredbe o uradu OLAF dodano z Uredbo 2020/2223.

46. Odbor je v letu 2025 od urada OLAF prejel 484 poročil v zvezi s 327 tekočimi posameznimi preiskavami, ki trajajo več kot 12 mesecev. Od teh jih je 49 % trajalo več kot 24 mesecev, 16 % pa 36 mesecev (slika 1).

Slika 1

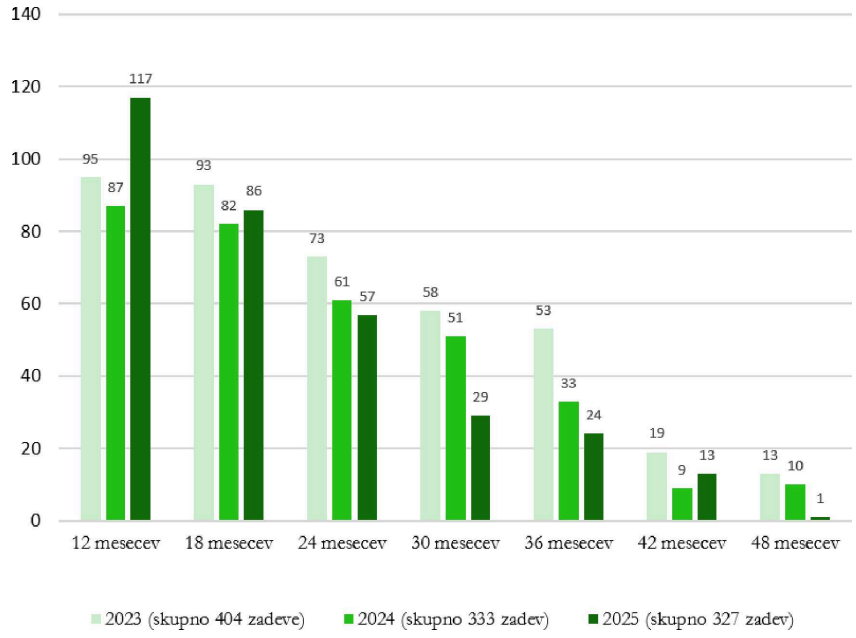
327 dolgotrajnih posameznih zadev, sporočenih v letu 2025



47. Za boljšo ponazoritev teh podatkov slika 2 vsebuje primerjalni pregled števila posameznih preiskav, ki v zadnjih treh letih trajajo več kot 12 mesecev. Prikazuje postopno zmanjševanje skupnega števila dolgotrajnih zadev, o katerih je poročal generalni direktor urada OLAF, s 404 zadev leta 2023 na 333 leta 2024 in 327 leta 2025. Ta trend kaže na skrajšanje povprečnega trajanja dolgotrajnih preiskav, kar kaže na določen napredek pri pravočasnosti obravnavanja teh zadev s strani urada OLAF. To na primer ponazarjajo podatki o preiskavah, ki trajajo več kot 48 mesecev. Leta 2023 je bilo takih preiskav 13, leta 2024 pa 10. Med spremljanjem v letu 2025 je odbor ugotovil le en tak primer.

Slika 2

Razvoj dolgotrajnih posameznih zadev, sporočenih med letoma 2023 in 2025



2.5.2 *Preiskave urada OLAF, ki so v letu 2025 trajale več kot 36 mesecev*

48. Leta 2025 je odbor redno spremljal trajanje preiskav urada OLAF, pri čemer se je osredotočil zlasti na preiskave, ki so trajale dlje kot 36 mesecev. Spremljanje je med letom potekalo v treh fazah. Najprej je odbor analiziral zadeve, ki so med 1. januarjem in 30. junijem 2025 trajale več kot 36 mesecev (19 zadev). Nato je odbor pregledal nove zadeve, ki so med 1. julijem in 30. septembrom 2025 trajale več kot 36 mesecev (7 novih zadev). Nazadnje je odbor med 1. oktobrom 2025 in 31. decembrom 2025 pregledal zadnji sklop zadev, ki so trajale več kot 36 mesecev (7 novih zadev). V tej zadnji fazi je odbor preučil tudi napredek pri vseh 33 zadevah, vključno s posodobitvami 26 zadev, analiziranih v prvi in drugi fazi v začetku leta. V vseh treh fazah je odbor analiziral le tiste sporočene zadeve, ki so še vedno potekale ([40]).

49. V skladu s členom 10 delovnih dogovorov med uradom OLAF in odborom je imel odbor dostop do spisov zadev v zvezi z zgoraj navedenimi 33 preiskavami. Do konca decembra 2025 je urad OLAF zaključil 22 od teh zadev ([41]), 11 pa jih je še potekalo ([42]).

50. Odbor je poslal tudi zahteve po informacijah, da bi pridobil celovit pregled vsake analizirane zadeve. Odbor je pri oblikovanju svojih sklepov ustrezno upošteval pripombe urada OLAF.

51. Odbor je pri pregledu preučil spodaj navedene kazalnike.

Neprekinjenost preiskovalnih dejavnosti. Neprekinjenost preiskovalnih dejavnosti je bila skrbno pregledana med celotnim trajanjem vsake zadeve. Odbor je preveril razloge, ki jih je urad OLAF navedel v svojih 12-mesečnih poročilih glede na spise zadev in analiziral neprekinjeno izvajanje dejavnosti med obdobji poročanja. V skladu z ustaljeno prakso je odbor posebno pozornost namenil tudi prekinitvam pri izvajanju preiskovalnih dejavnosti, pri čemer je prekinitve, daljše od treh mesecev, obravnaval kot opozorilne znake, tiste, daljše od šestih mesecev, pa kot pokazatelje resnih ovir, s katerimi se je srečevala skupina, pristojna za zadevo, in ki so imele ali bi lahko imele znaten vpliv na celotno trajanje preiskave. Utemeljitve so bile preučene v spisu zadeve (izrecno navedene ali kako drugače razvidne) ([43]). Odbor se je osredotočil tudi na oceno neprekinjenega izvajanja preiskav, ki jo je pripravila skupina urada OLAF za pregled ([44]).

Načrtovanje preiskav in operativno prednostno razvrščanje. Odbor je pregledal notranjo prakso urada OLAF za upravljanje trajanja preiskav, s posebnim poudarkom na načrtovanju in operativnem prednostnem razvrščanju. Odbor je ocenil, ali je bil v vseh enotah urada OLAF sprejet dosleden in enoten pristop ([45]). Preučil je tudi, ali je vodstvo urada OLAF dodelilo operativno prednost preiskavam, ki so trajale več kot 36 mesecev, da se čim hitreje zaključijo ([46]).

Sorazmernost in učinkovitost. Odbor je opravil tudi predhodno oceno sorazmernosti trajanja vsake preiskave, pri čemer je ocenil, ali je bilo trajanje upravičeno glede na okoliščine zadeve. Poleg tega je odbor ocenil, ali so bili predlagani popravni ukrepi smiselni in primerni za odpravo razlogov za nezaključitev.

52. Analiza, ki jo je odbor opravil leta 2025, je povzeta v nadaljevanju.

([40]) Skupno število sporočenih preiskav, ki trajajo več kot 36 mesecev, je znašalo 38 zadev. Zadeve, ki so bile sporočene odboru, vendar so bile zaključene pred izvedbo analize, se niso upoštevale; teh je bilo 5.

([41]) [Zaupno].

([42]) [Zaupno].

([43]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 1b.

([44]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 2. Med celotnim potekom preiskave urada OLAF se z notranjim svetovalnim in nadzornim sistemom iz člena 17(7) spremenjene uredbe o uradu OLAF zagotavlja: (i) da so dejavnosti, ki jih urad OLAF izvaja med preiskavo, skladne z načeli zakonitosti, nujnosti in sorazmernosti, (ii) spoštovanje procesnih jamstev in temeljnih pravic in (iii) pravilno uporabo prava EU in nacionalnega prava. Ta neodvisni notranji mehanizem za preverjanje zakonitosti in nadzor je trenutno dodeljen skupini pravnih strokovnjakov v uradu OLAF (skupina za pregled).

([45]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 3.

([46]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 4c.

Poročanje

53. Odbor je ugotovil, da je „zahtevnost zadeve“ najpogosteje navedeni razlog urada OLAD za utemeljitev trajanja preiskave (v 70 % primerov). Okoliščine, v katerih bi se preiskava lahko štela za zahtevno, se lahko od primera do primera razlikujejo glede na njen predmet in posebne okoliščine. Urad OLAF se običajno sklicuje na zahtevnost, kadar je dokumentov veliko in jih je zaradi njihove oblike, obsega in jezika težko pregledati. Zapletenost je omenjena tudi, kadar se pojavijo težave med jurisdikcijami in nova pravna vprašanja, kadar zadeva vključuje ali bi lahko vključevala več oseb ([47]) in/ali držav, kadar je obseg preiskave širok ali kadar je transakcije težko analizirati.

54. Drugi razlogi, s katerimi urad OLAF utemeljuje trajanje, so notranji (npr. kadrovske zadeve, kot je dolgotrajna odsotnost vodilnega preiskovalca ali reorganizacija preiskovalne skupine) ali zunanje okoliščine, na katere urad OLAF ne more vplivati (npr. težave pri sodelovanju z deležniki, čakanje na prispevek institucij EU, nacionalnih organov ali drugih deležnikov ali vpliv pandemije COVID-19 ([48])).

55. Vse večje število dopolnilnih preiskav med uradom OLAF in EJT je bil še en razlog, ki je vplival na trajanje preiskav. Tretjina obravnavanih zadev ([49]) so bile bodisi dopolnilne preiskave bodisi zadeve, v katerih je bila ugotovljena morebitna pristojnost EJT; vse pa so bile do prejema odgovorov EJT začasno ustavljene. Preiskovalne dejavnosti so bile začasno ustavljene predvsem zaradi (i) potrebe po čakanju na odločitev EJT o začetku lastne kazenske preiskave na podlagi prijave kaznivega dejanja EJT, ki jo je pripravil urad OLAF, ali (ii) potrebe po čakanju na soglasje EJT, da urad OLAF izvede dopolnilno preiskavo v primerih, ko je EJT začelo preiskavo in je urad OLAF menil, da je to primerno.

56. Odbor je ocenil vsebino 12-mesečnih poročil urada OLAF glede na vse razpoložljive podatke v vsakem spisu zadeve in pri tem ni ugotovil neskladij. Na splošno odbor meni, da lahko predloga, ki se uporablja za poročanje odboru, če je pravilno izpolnjena, omogoči zanesljiv pregled zadeve. Pomembno je, da se informacije v njej posodobijo vsakih šest mesecev, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti popravnim ukrepom, sprejetim v obdobju poročanja, in njihovi učinkovitosti. Odbor je že opozoril ([50]), da ima urad OLAF tudi v primerih, ko je preiskava ob pripravi 12-mesečnega poročila v postopku zaključevanja, še vedno obveznost, da odbor obvesti o popravnih ukrepih, sprejetih med preiskavo.

Neprekinjenost preiskav

(a) *Prekinitve pri izvajanju preiskovalnih dejavnosti*

57. Odbor je skrbno preučil intenzivnost preiskovalnih dejavnosti med celotnim trajanjem vsake zadeve in ugotovil, da so v življenjskem ciklu večine analiziranih zadev (27 zadev) obstajala obdobja nedejavnosti ([51]). V večini primerov je zadeva vključevala več kot eno obdobje nedejavnosti. V 27 zadevah je odbor ugotovil prekinitve, ki so trajale od treh do osmih mesecev ([52]). V 6 zadevah so prekinitve trajale od devet do 15 mesecev ([53]). V primerjavi z letom 2024 odbor ni ugotovil daljših obdobij nedejavnosti (v analizi za leto 2024 so bile v 4 zadevah prekinitve daljše od 16 mesecev).

58. Kot je dosledno navedeno, odbor priznava, da analiza trajanja ne more temeljiti le na številu in trajanju prekinitev izvajanja dejavnosti v preiskavi ter da je treba pri vsaki analizi upoštevati celoten spis preiskovane zadeve ter v skladu s členom 7(5) uredbe o uradu OLAF tudi posebne okoliščine in zahtevnost vsake zadeve.

([47]) Analizirane zadeve so vključevale različne fizične/pravne osebe, in sicer od 1 do 29.
([48]) Ta utemeljitev velja za zadeve, odprte v letu 2021 ali v prvem četrtletju leta 2022.
([49]) [Zaupno].
([50]) Glej Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, odstavka 38 in 39.
([51]) Zaradi jedrnatosti v petih primerih ni bilo ugotovljenih obdobij nedejavnosti [zaupno].
([52]) [Zaupno].
([53]) [Zaupno].

59. Odbor ponavlja ([54]), da je treba obdobja nedejavnosti ustrezno zabeležiti in utemeljiti v spisu zadeve ter da je treba ovire ali zamude, na katere skupina, pristojna za zadevo, naleti med trajanjem preiskave, vedno evidentirati in zagotoviti njihovo sledljivost v sistemu OCM, npr. v obliki opombe k spisu. To bi vodstvu urada OLAF omogočilo učinkovito spremljanje napredka preiskave ter zagotovilo zahtevano stopnjo preglednosti in odgovornosti.

60. Odbor je v svoji prejšnji analizi trajanja ugotovil, da urad OLAF v nekaterih primerih v sistemu OCM ni ustrezno evidentiral okoliščin za obdobja nedejavnosti ([55]). Analiza, izvedena leta 2024 ([56]), je že pokazala določeno izboljšanje na tem področju v primerjavi s preteklostjo. Leta 2025 je odbor opazil podoben trend, saj je urad OLAF občasno dokumentiral prekinitve, ki so bile daljše od treh mesecev, tako da je odbor lahko analiziral razloge za taka obdobja nedejavnosti. Odbor je samo v dveh zadevah ugotovil nedokumentirane prekinitve, ki jih urad OLAF ni mogel zadostno pojasniti ([57]).

61. V zvezi s tem odbor pozdravlja prakso dokumentiranja postopnega napredka pri analizi podatkov urada OLAF v zaznamkih v spisu v zadevi ter evidentiranja vseh postopkovnih ovir, s katerimi se srečuje preiskovalna skupina. V primerjavi z letom 2024 odbor opaža trend izboljševanja, čeprav se praksa od primera do primera razlikuje.

62. Odbor želi preiskovalne enote tudi spodbuditi, da v sistemu OCM evidentirajo tiste preiskovalne dejavnosti, ki potekajo osebno in/ali ustno, kot so sestanki, telefonski pogovori ali videokonference (npr. z obvestilom k spisu), pri čemer navedejo namen in glavni izid preiskovalne dejavnosti.

63. Poleg tega je odbor ugotovil, da je urad OLAF dokumente v večini primerov evidentiral pravočasno, vendar je v nekaj primerih to storil z nekaj zamude (npr. izmenjava elektronskih sporočil je potekala nekaj časa, preden so bili ti dokumenti vneseni v sistem OCM). Ta praksa odstopa od potrebe po jasnosti in preglednosti v sistemu OCM, ki je ključnega pomena za racionalizirano izvajanje preiskav, vodstveni nadzor in spremljanje dela, ki ga opravlja odbor. Odbor zato poudarja, kako pomembno je, da se vsi ustrezni dokumenti takoj vnesejo v sistem OCM in, če to ni mogoče, da se v spisu poda in evidentira pojasnilo (izmenjava elektronske pošte, obvestilo k spisu itd.).

(b) *Mnenja skupine za pregled*

64. Odbor je v vseh 22 zaključenih zadevah analiziral tudi mnenja, ki jih je skupina za pregled podala pred zaključkom zadeve („mnenje o zaključku“). Odbor je zaznal nekaj heterogenosti pri analizi neprekinjenega izvajanja preiskav, ki jo je izvedla skupina za pregled: v nekaterih primerih se je skupina za pregled v mnenju sklicevala na obdobja nedejavnosti ali zahtevnost zadeve, ne da bi zagotovila pojasnila ali dodatne podrobnosti v podporo svoji oceni, v drugih primerih pa je v mnenju zgolj navedla, da „ni bilo takih indicev [o neupravičenih zamudah]“, čeprav je iz vsebine spisa mogoče sklepati drugače.

65. Odbor ponavlja svoje že izraženo stališče ([58]), da je ocena, opravljena ob koncu preiskave, izjemno pomembna za spremljanje učinkovitosti dejavnosti urada OLAF. Odbor zato ponavlja, da morajo mnenja o zaključku zadeve, da bi ostala smiselna in izpolnjevala svoj namen ([59]), vsebovati utemeljeno in celovito oceno neprekinjenega izvajanja preiskave, vključno z vidiki, povezanimi s trajanjem preiskave.

([54]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, odstavek 44.
([55]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, odstavka 45 in 46.
([56]) Letno poročilo nadzornega odbora za leto 2024, odstavek 90.
([57]) [Zaupno].
([58]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 2, in letno poročilo nadzornega odbora za leto 2024, odstavek 94.
([59]) Člen 17 uredbe o uradu OLAF.

66. Odbor spodbuja urad OLAF, da vzpostavi ustrezno ravnotežje med varovanjem zaupnosti in zagotavljanjem učinkovitega pregleda zakonitosti. V podporo uradu OLAF pri reševanju tega vprašanja je odbor nedavno predlagal zakonodajne spremembe, s katerimi bi se zagotovilo, da se mnenje skupine za pregled o zaključku obravnava kot notranji dokument, tako da se zunanjim prejemnikom po potrebi sporočijo le njegovi sklepi ([60]). S tem bi se izboljšala zmožnost skupine za pregled, da opravlja svojo vlogo neodvisnega varovala, generalnemu direktorju urada OLAF pa bi se zagotovila zanesljiva in smiselna presoja zakonitosti, sorazmernosti in postopkovne integritete preiskovalnih dejavnosti. Kljub temu odbor do morebitne spremembe uredbe o uradu OLAF pričakuje, da bo urad OLAF to vprašanje ustrezno obravnava in tako zagotovil, da bo delo skupine za pregled še naprej smiselno.

Načrtovanje preiskav in prednostno razvrščanje

67. Kot določa nedavna sprememba smernic o preiskovalnih postopkih, morajo preiskovalne enote „čim prej po začetku preiskave pripraviti delovni načrt za preiskavo“ ([61]), ki ga je treba „redno posodabljati“ ([62]). Poleg tega smernice o preiskovalnih postopkih zdaj izrecno zahtevajo, da višje vodstvo urada OLAF „spremlja izvajanje delovnih načrtov“ ([63]). Odbor pozdravlja ta razvoj dogodkov in priznava prizadevanja generalnega direktorja urada OLAF pri izvajanju priporočila 3 iz Mnenja št. 5/2021.

68. Izvedena analiza je pokazala, da leta 2025 v 30 % primerov začetni delovni načrti za preiskave niso bili pripravljeni. Trend se izboljšuje, saj je to leta 2024 veljalo za 60 % primerov. V preostalih 70 % primerov leta 2025 je bil začetni delovni načrt pripravljen, medtem ko je bil v 18 % vseh primerov tudi posodobljen (v primerjavi s 5,77 % leta 2024). Izboljšanje je povezano z dejstvom, da se je večina analiziranih preiskav (90 % primerov) začela po reviziji smernic o preiskovalnih postopkih, izvedeni oktobra 2021 ([64]). Odbor ponavlja svoje stališče, da se z doslednim pristopom delovanje urada OLAF izboljšuje ([65]). Delovni načrti, pripravljeni na začetku preiskave in po potrebi posodobljeni, vodstvu urada OLAF zagotavljajo konkretno orodje za spremljanje trajanja in napredka preiskav ter omogočajo optimalno uporabo njegovih kadrovskih virov. Odbor upa, da se bo člen 33(1) in (2) na novo sprejetih smernic o preiskovalnih postopkih v prihodnje uporabljali dosledno.

69. V analizi odbora je bilo ugotovljeno, da je tudi operativno prednostno razvrščanje zadev nekoliko heterogeno. Samo pet preiskav, ki so trajale več kot 36 mesecev ([66]), je bilo izrecno razvrščenih med prednostne. Analiza je pokazala tudi, da je bilo 22 zadev zaključenih kmalu po tem, ko so trajale več kot 36 mesecev, čeprav jim ni bila izrecno dodeljena operativna prednost. Odbor poudarja, da je pomembno evidentirati odločitve o prednostnem razvrščanju preiskav v spisu zadeve ter dokumentirati morebitne naknadne spremembe teh odločitev.

70. Analiza, ki jo je izvedel odbor o zadevah, ki so v letu 2025 trajale več kot 36 mesecev, je razkrila številne ugotovitve. Prvič, v primerjavi z letom 2024 se je število teh zadev zmanjšalo (33 zadev od 327 v letu 2025 (10 %) v primerjavi s 44 zadevami od 333 v letu 2024 (13 %)), kot je prikazano na sliki 2, kar je pozitiven trend. Drugič, v analizi je bilo poudarjeno, da je bila večina preiskav pospešena po 36 mesecih trajanja, zaradi česar je bila večina zaključenih v obdobju od 36 do 42 mesecev.

([60]) Glej stališča in povezane predloge, izražene v Mnenju št. 1/2026 nadzornega odbora, oddelek 3.2.3.
([61]) Člen 33(1), prva alinea, smernic o preiskovalnih postopkih.
([62]) Člen 33(2) smernic o preiskovalnih postopkih.
([63]) Člen 33(3) smernic o preiskovalnih postopkih.
([64]) Zahteva po pripravi delovnega načrta je bila vključena v smernice o preiskovalnih postopkih, odobrene oktobra 2021. Na novo odobrene smernice o preiskovalnih postopkih, ki so začele veljati 1. januarja 2026, zdaj zahtevajo tudi posodabljanje delovnih načrtov.
([65]) Mnenje št. 5/2021 nadzornega odbora, priporočilo 3.
([66]) [Zaupno].

71. Odbor je ugotovil tudi, da je bilo do konca decembra 2025 od 22 zaključenih zadev 16 zaključenih s priporočili ([67]) (14 finančnih priporočil, 1 disciplinsko priporočilo, 2 pravosodni priporočili in 6 upravnih priporočil), 5 brez priporočil ([68]), 1 pa je bila ustavljena zaradi začetka preiskave EJT o istih dejstvih ([69]).

72. Odbor je pri pregledu neprekinjenega izvajanja preiskav torej ugotovil, da so bili v večini primerov trajanje in ugotovljena obdobja nedejavnosti dejansko upravičeni. Po mnenju odbora le zelo omejeno število analiziranih zadev ([70]) vzbuja pomisleke glede sorazmernosti njihovega trajanja. Odbor meni, da se v teh primerih preiskave urada OLAF niso izvajale neprekinjeno in da prekinitve niso bile upravičene. Glede na navedeno odbor poudarja, da je treba prekinitve v izvajanju preiskav čim bolj omejiti. Poudarja tudi, da je treba taka obdobja nedejavnosti jasno utemeljiti v spisu zadeve.

2.6 *Spremljanje izvajanja priporočil nadzornega odbora urada OLAF*

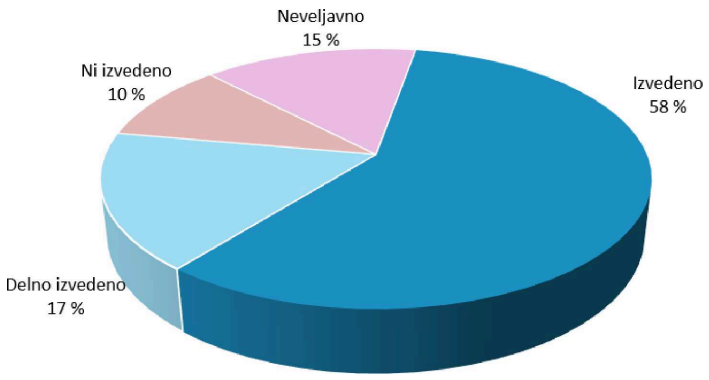
73. V obdobju poročanja je odbor izvedel poglobljeno oceno izvajanja priporočil, ki jih je uradu OLAF izdal v svojih mnenjih med letoma 2021 in 2024.

74. Odbor je svojo oceno izvedel ob upoštevanju stališča urada OLAF, kot je predstavljeno v njegovem letnem poročilu o izvajanju priporočil, ter s skrbno preučitvijo konkretnih ukrepov, sprejetih za izvajanje priporočil. Odbor je analiziral vsebino in praktični učinek ukrepov urada OLAF ter po potrebi zahteval dodatna pojasnila, dodatno podporno dokumentacijo in dokazila, da bi zagotovil celovito in objektivno oceno ravni izvajanja.

75. Odbor je ocenil raven izvajanja skupno 71 priporočil, izdanih v njegovih mnenjih med letoma 2021 in 2024. Ugotovil je, da je bilo 41 priporočil izvedenih, 12 delno izvedenih in 7 neizvedenih, 11 pa jih v sedanjih razmerah ni več veljavnih. Odstotki so prikazani v nadaljevanju na sliki 3.

Slika 3

Ocena izvajanja priporočil nadzornega odbora urada OLAF



([67]) [Zaupno].
([68]) [Zaupno].
([69]) [Zaupno].
([70]) [Zaupno].

76. Približno 70 % priporočil, zajetih v tem spremljanju, se je nanašalo na morebitne spremembe smernic o preiskovalnih postopkih. Taka priporočila so bila oblikovana v različnih mnenjih, predvsem pa v Mnenju št. 3/2024 nadzornega odbora, v katerem je odbor podal pripombe h končnemu osnutku novih smernic o preiskovalnih postopkih, ki naj bi bile sprejete kmalu zatem.

77. Smernice o preiskovalnih postopkih so ključen postopkovni instrument v preiskovalnem okviru urada OLAF. Preiskovalcem zagotavljajo jasne, celovite in operativne smernice ter zagotavljajo doslednost, pravno varnost in postopkovno usklajenost pri izvajanju preiskav. Njihova nedavna revizija je imela dva glavna cilja: (i) posodobiti posebne določbe, da se zagotovi popolna skladnost z veljavnim pravnim okvirom in ustrezno sodno prakso, in (ii) v največji možni meri združiti različne notranje poslovnike v en sam povezan dokument ter tako odpraviti razdrobljenost, ki izhaja iz soobstoja več notranjih navodil in smernic.

78. Odbor je zato pozdravil sprejetje revidiranih smernic, kljub zamudi pri njihovem dokončanju glede na prvotno predvideno časovnico. Končna različica novih smernic o preiskovalnih postopkih je bila uradno sprejeta 11. novembra 2025 in je začela veljati 1. januarja 2026, kar pomeni pomemben korak k večji jasnosti postopkov in institucionalni skladnosti.

79. Po njihovem sprejetju je odbor lahko ocenil, v kolikšni meri so se njegova priporočila odrazila v novih smernicah o preiskovalnih postopkih. Analiza končnega besedila kaže, da je bil pri obravnavanju precejšnjega števila priporočil odbora dosežen znaten napredek. Kljub temu so bili nekateri vidiki bodisi le delno izvedeni bodisi niso bili vključeni na način, ki ga je priporočil odbor. Ob upoštevanju teh odprtih vprašanj in njihovega pomena za zagotavljanje polne postopkovne robustnosti in skladnosti z veljavnim pravnim okvirom bo odbor v okviru svojega mandata za nadzor še naprej pozorno spremljal ključne točke, navedene v nadaljevanju.

80. **Trajanje preiskav.** V zadnjih letih je odbor izdal več priporočil, namenjenih krepitvi zmogljivosti urada OLAF za učinkovito upravljanje trajanja njegovih preiskav. Kot je razvidno zgoraj, odbor kljub doseženemu napredku meni, da nekateri vidiki ostajajo ključni za zagotovitev, da preiskave napredujejo brez nepotrebnega odlašanja. Odbor ponovno poudarja zlasti: (i) potrebo po preprečevanju obdobij nedejavnosti, daljših od treh mesecev, in v vsakem primeru po zagotovitvi, da se taka obdobja ustrezno evidentirajo in ustrezno utemeljijo v sistemu OCM, (ii) kako pomembno je zagotoviti, da mnenja skupine za pregled, izdana pred zaključkom preiskave urada OLAF, vsebujejo celovito in dobro utemeljeno oceno neprekinjenega izvajanja preiskave, vključno z vidiki, povezanimi s trajanjem preiskave, in (iii) možnost vzpostavitve posebnega postopka za sistematični pregled zadev, ki trajajo več kot 24 mesecev, skupaj z jasnim prednostnim obravnavanjem tistih, ki trajajo več kot 36 mesecev, kot učinkovitega mehanizma za skrajšanje celotnega trajanja preiskav.

81. **Spremembe obsega preiskav.** Odbor ugotavlja, da nove smernice o preiskovalnih postopkih ne obravnavajo možnosti omejitve obsega preiskave, bodisi zaradi pomanjkanja pristojnosti bodisi iz drugih razlogov. Odbor sicer priznava, da se primeri, v katerih se prvotni obseg preiskave zmanjša ali popravi, štejejo za izjemne, vendar poudarja, da so se taki primeri v praksi že pojavili. Odsotnost kakršnih koli smernic povzroča negotovost glede tega, kako bi bilo treba ravnati v podobnih primerih, če bi se v prihodnje znova pojavili. Zato odbor meni, da bi bilo treba take primere, čeprav so redki, izrecno obravnavati, če ne v smernicah o preiskovalnih praksah, pa vsaj v ločenih navodilih, da se zagotovijo ustrezne smernice za preiskovalce, pravna varnost in preglednost.

82. **Medsebojno poročanje o zadevah med uradom OLAF in EJT**. Odbor od ustanovitve EJT namenja posebno pozornost sodelovanju med uradom OLAF in EJT, kar je razvidno iz Mnenja št. 2/2021 nadzornega odbora o delovnih dogovorih med uradom OLAF in EJT ter naknadnega spremljanja ([71]). Praktična interakcija in sodelovanje obeh uradov sta ključna za pravilno izvajanje vzajemnih obveznosti poročanja. Zato odbor meni, da bi

([71]) Glej Mnenje št. 1/2024 o dopolnilnih preiskavah urada OLAF in EJT ter s tem povezanih nadaljnjih ukrepih, vključeno v letno poročilo nadzornega odbora za leto 2024. Glej tudi mnenje nadzornega odbora o obveznosti urada OLAF, da poroča EJT, ki naj bi bilo objavljeno v prvi polovici leta 2026.

morali delovni dogovori vsebovati več smernic glede okoliščin, ki zadevajo prenos zadev, in načinov, kako to izvesti. Kljub temu odbor priznava tudi, da se v okviru revizije strukture za boj proti goljufijam pričakujejo pomembni premiki, ki bodo vplivali na načine sodelovanja med obema organoma. Odbor bo to razvijajoče se vprašanje še naprej spremljal in bo – v okviru svojega mandata – pomagal zagotavljati nemoteno sodelovanje.

2.7 *Spremljanje posameznih pritožb, predloženih uradu OLAF*

83. Tako kot vsako leto je odbor leta 2025 prejel polletna poročila in ustrezne dokumente o posameznih pritožbah, ki jih je obravnaval urad OLAF. Generalni direktor je odbor obvestil, da je urad OLAF obravnaval skupno osem pritožb. Generalni direktor je zagotovil tudi pregled pritožb, ki jih je obravnaval evropski varuh človekovih pravic. Urad OLAF je zagotovil samodejni dostop do ustreznih zadev v sistemu OCM, ki vsebuje vse ustrezne dokumente in informacije ([72]).

84. Odbor se je osredotočil na pet pritožb, katerih obravnavo je urad OLAF zaključil leta 2025 (na preostale tri je urad OLAF odgovoril leta 2026).

85. Vse analizirane pritožbe so vložili uslužbenci EU. V skladu s členom 90a Kadrovskih predpisov ([73]) lahko uradniki EU in drugi uslužbenci generalnemu direktorju urada OLAF predložijo zahteve v zvezi s svojimi pravicami in tem, kako so obravnavani v okviru preiskav, ki jih izvaja urad OLAF. Vložijo lahko tudi pritožbe zoper akt, ki negativno vpliva na njihov položaj, v zvezi s preiskavami urada OLAF.

86. Odbor ugotavlja, da so prijavitelji vložili štiri pritožbe, s katerimi so izpodbijali odločitev urada OLAF, da opusti izbirni postopek in tako ne začne preiskave.

87. Ena pritožba se je nanašala na odškodninski zahtevek za premoženjsko in nepremoženjsko škodo v skladu s členom 90a Kadrovskih predpisov, ki ga je vložila zadevna oseba v zaključeni preiskavi in v katerem je trdila, da je bila preiskava urada OLAF nezakonita.

88. Odbor ugotavlja še, da je urad OLAF v vseh zgoraj navedenih pritožbah vsem pritožnikom zagotovil zadostna pojasnila in ravnal v skladu s svojo obveznostjo iz člena 41(2), točka (c), Listine Evropske unije o temeljnih pravicah o „obveznosti uprave, da svoje odločitve obrazloži“.

3. **Sodelovanje**

3.1 *Sodelovanje z uradom OLAF*

89. Odbor je v letu 2025 utrdil plodno sodelovanje z uradom OLAF z vzdrževanjem odprtega in smiselnega dialoga z njegovim generalnim direktorjem in njegovo ekipo, po izteku mandata slednjega pa z vršilko dolžnosti generalnega direktorja in njeno ekipo.

90. Odbor je nadaljeval prakso, da na svoje mesečne sestanke povabi tudi generalnega direktorja urada OLAF in njegove uslužbence, da bi razpravljali in se seznanili z vsemi zadevami, pomembnimi za delo odbora in urada OLAF. Člani odbora in sekretariata so imeli tudi uradne in neuradne sestanke z vodstvom in uslužbenci urada OLAF v okviru priprave dela odbora.

([72]) V skladu s členom 6(2) delovnih dogovorov med uradom OLAF in nadzornim odborom.

([73]) Uredba št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o kadrovskih predpisih za uradnike in pogojih za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo, na voljo na naslovu: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:01962R0031-20140501.

91. Odbor je v skladu z uredbo o uradu OLAF in uveljavljenimi delovnimi praksami od urada OLAF prejel naslednja poročila: (i) poročila o preiskavah, ki trajajo več kot 12 mesecev, (ii) poročila o priporočilih, ki jih je urad OLAF izdal od 1. oktobra 2013 niso bila upoštevana in za katera je urad OLAF od zadevnih organov prejel odgovore v okviru letnega spremljanja za leto 2024, (iii) poročila o pritožbah, vloženih pri uradu OLAF, o procesnih jamstvih v tekočih preiskavah urada OLAF, (iv) poročila o zadevah, v katerih so bile informacije poslane nacionalnim pravosodnim organom, (v) poročilo o odložitvah v skladu s členom 4(6) uredbe o uradu OLAF, (vi) poročilo o izvajanju priporočil nadzornega odbora urada OLAF v letu 2024 in (vii) poročilo o zadevah, v katerih se preiskava ni začela, in opuščenih zadevah.

3.2 *Odnosi z deležniki*

92. Odbor je odgovoren institucijam, ki imenujejo njegove člane, hkrati pa ima vlogo partnerja v dialogu z institucijami EU. Odbor institucijam EU poroča o svojih dejavnostih, na njihovo zahtevo izda mnenja, pripravlja poročila o preiskovalnih zadevah in z njimi izmenjuje mnenja na politični ravni ([74]).

93. Odbor meni, da je pomembno ohranjati reden stik z institucijami EU ter partnerji in deležniki urada OLAF, da bi se izboljšal pretok informacij in pridobile povratne informacije o učinkovitosti urada OLAF. To je bilo še zlasti pomembno v letu poročanja, saj sta potekala ocena uredbe o uradu OLAF in začetek pregleda strukture za boj proti goljufijam.

94. Odbor in njegov sekretariat sta bila v stikih: (i) z delovno skupino Sveta za boj proti goljufijam (predsednica je 18. junija 2025 predstavila poročilo za leto 2024), (ii) z Odborom Evropskega parlamenta za proračunski nadzor (predsednik je 16. oktobra 2025 predstavil letno poročilo odbora za leto 2024), in (iii) s komisarjem za proračun, boj proti goljufijam in javno upravo Piotrom Serafinom (ki se je udeležil plenarnega zasedanja odbora 16. septembra 2025).

95. Odbor je sodeloval tudi na letni medinstitucionalni izmenjavi mnenj o uradu OLAF 3. novembra 2025, ki jo je gostilo dansko predsedstvo Sveta in se je osredotočala na pregled strukture za boj proti goljufijam. Odbor je ponovno potrdil svojo neomajno podporo vlogi urada OLAF kot neodvisnega preiskovalnega organa, ki igra osrednjo vlogo v strukturi EU za boj proti goljufijam. Po mnenju odbora bi bilo treba vzpostaviti nekatere ključne omogočitvene pogoje, da bi lahko urad OLAF v celoti izpolnil svoje poslanstvo, ki temelji na ključnih stebrih neprekinjenosti, neodvisnosti in ohranjanja njegovega operativnega mandata.

96. Prvič, odbor je poudaril, da bi moral urad OLAF okrepiti notranji nadzor, da bi se skrajšalo trajanje preiskav in zagotovilo strateško prednostno razvrščanje ukrepov. Drugič, urad OLAF bi moral imeti vsa potrebna sredstva (človeške vire, financiranje, tehnologijo), da bi se lahko odzival na vse bolj prefinjene in hitro spreminjajoče se oblike goljufij. Tretjič, z dolgoročnejše perspektive je odbor opredelil več področij, ki si zaslužijo skrbno preučitev in bodo vključena v prihodnjo revizijo uredbe o uradu OLAF ([75]). Za izboljšanje jasnosti in notranje skladnosti ter navsezadnje uporabe in učinka uredbe o uradu OLAF so potrebne nekatere ciljno usmerjene spremembe. Nazadnje bi bilo treba ustrezno upoštevati tudi izzive, ki presegajo samo uredbo o uradu OLAF in zadevajo širšo strukturo za boj proti goljufijam. Izvrševanje ugotovitev urada OLAF je na primer odvisno od drugih organov in pristojnih organov, kar včasih vodi v dolgotrajne in negotove postopke. V zvezi s tem bi bilo mogoče razmisliti o ponovni proučitvi pravnega statusa priporočil urada OLAF ali o okrepitvi odgovornosti pristojnih organov za nadaljnje ukrepanje v zvezi z njimi.

([74]) Člen 15(1) Uredbe (EU) št. 883/2013: „Nadzorni odbor generalnemu direktorju pošilja mnenja in, kadar je to primerno, priporočila, med drugim glede virov, ki jih Urad potrebuje za uresničevanje svoje preiskovalne funkcije, prednostnih preiskovalnih nalog Urada [OLAF] in trajanja preiskav. Ta mnenja lahko pripravlja na lastno pobudo, na zahtevo generalnega direktorja ali **na zahtevo institucije, organa, urada ali agencije**, pri čemer pa ne posega v izvajanje potekajočih preiskav. […] Institucije, organi, uradi ali agencije prejmejo izvod mnenj, izdanih na podlagi tretjega pododstavka."

([75]) Ta so celovito predstavljene v Mnenju št. 1/2026 nadzornega odbora, priloženemu poročilu Komisije o oceni uporabe in učinka uredbe o uradu OLAF, in povzete v oddelku „2.3 Osnutek mnenja k poročilu Komisije o oceni uredbe o uradu OLAF".

97. Odbor je poleg tega 10. novembra 2025 s komisarjem Serafinom sodeloval v dialogu o izvajanju v zvezi s pregledom strukture za boj proti goljufijam.

4. **Upravljanje in viri**

4.1 ***Delovne metode nadzornega odbora***

98. Med januarjem in decembrom 2025 je imel odbor 11 plenarnih zasedanj, bodisi v hibridni obliki bodisi osebno. Za vsako pomembno vprašanje, ki je bilo preučeno, je imenoval poročevalca. Poročevalci so v sodelovanju s sekretariatom pripravili osnutke poročil za razpravo na plenarnih zasedanjih. Poleg tega so imeli neuradne in uradne sestanke z zadevnimi uslužbenci urada OLAF in s sekretariatom glede priprave mnenj. Poleg tega so se predsednik, poročevalci in člani sekretariata redno sestajali, da bi obravnavali posebna vprašanja.

99. V letu 2025 je bila ponovno vzpostavljena polna petčlanska sestava odbora.

100. Po odstopu Thierryja Cretina s položaja julija 2024 je bil z rezervnega seznama iz sklepa o imenovanju članov nadzornega odbora urada OLAF imenovan drug član ([76]). Ta član je kmalu zatem odstopil, kar je 1. oktobra 2025 privedlo do imenovanja Andreia-Atile-Luce Chendija.

101. Po odstopu Terese Anjinho februarja 2025 je bila 6. maja 2025 imenovana Maria Stylianidi.

4.2 ***Sekretariat***

102. V letu 2025 je sekretariat še naprej podpiral člane odbora pri učinkovitem izvajanju nalog in s tem krepil neodvisnost urada OLAF. Odbor tako kot v prejšnjem poročilu opozarja ([77]), da je izjemno pomembno, da ima sekretariat zadostne vire za podporo nadzornemu odboru in nadzornici za procesna jamstva ter za ohranitev potrebne ločitve nalog med obema organoma.

103. V zvezi s tem je odbor pozdravil prihod dveh dodatnih pravnih uradnikov v sekretariat v letu 2025.

104. Hkrati je februarja 2025 vodja sekretariata odstopil s položaja, zato je funkcijo vršilca dolžnosti vodje sekretariata marca 2025 prevzel najizkušenejši preostali član sekretariata. Postopek zaposlitve novega vodje sekretariata je bil dokončan v začetku leta 2026, imenovanje novega vodje sekretariata pa je bilo predvideno za 1. april 2026.

105. Po odhodu administrativnega pomočnika je bil začet tudi postopek zaposlitve administrativnega pomočnika.

106. Odbor je bil v skladu z veljavnimi pravili vključen v vse postopke zaposlovanja. Uradniki, imenovani v sekretariat, ne smejo nikoli zahtevati ali sprejemati navodil o izvajanju nadzornih funkcij odbora od nobene vlade ali institucije, organa, urada ali agencije. Vključenost odbora v te postopke zaposlovanja zagotavlja neodvisnost izbirnega postopka.

107. Sekretariat je tako kot preostanek Komisije v letu še naprej deloval hibridno, pri čemer je združeval delo na kraju samem in delo na daljavo, ter izvajal delovni program, kot je bilo dogovorjeno z odborom.

([76]) Sklep (EU, Euratom) 2022/521 Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije z dne 28. marca 2022 o imenovanju članov nadzornega odbora Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF).

([77]) Letno poročilo nadzornega odbora za leto 2024, odstavek 114.

108. Sekretariat še naprej upravno spada (od marca 2017) pod Urad Evropske komisije za vodenje in plačevanje posameznih pravic (PMO), čeprav deluje na ločenem varnostnem območju v prostorih urada OLAF. Odbor je v preteklosti že večkrat (nazadnje v svojem Mnenju št. 1/2026) izrazil dvome o tem, ali je povezava njegovega sekretariata s PMO najprimernejša organizacijska lokacija.

4.3 *Proračunske zadeve*

109. Proračun odbora za leto 2025 je znašal 200 000 EUR. Ker je odbor del leta deloval v zmanjšani sestavi, je dejanski znesek, izplačan do konca leta 2025, znašal 139 982,39 EUR, kar je približno 70 % skupnega zneska.

110. Odredbodajalec na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil, pristojen za odhodke, je direktor PMO.